

Складно не підкреслити актуальність всіх вищеописаних питань, але і вони не є вичерпними для експертної оцінки загроз, методів профілактики і боротьби.

В процесі експертизи необхідно керуватися правилом чотирьох ролей будь-якого елементу підприємства: суб'єкт забезпечення безпеки, об'єкт забезпечення безпеки, джерело загрози, об'єкт загрози.

Для успішного забезпечення економічної безпеки необхідне проведення заходів на всіх п'яти рівнях: рівень власницький (акціонерний); рівень вищого керівництва підприємства; рівень організаційної структури та системи управління підприємством, кадрова політики і система мотивації персоналу; рівень обліку, контролю, аналізу.

Вкрай важливим є закон трьох часів і необхідності повного охоплення фінансово-господарської діяльності підприємства за часом: служба безпеки підприємства має прогнозувати (розглядати в майбутньому часі); контролювати (в теперішньому часі); піддавати аналізу (в минулому часі) всі важливі події діяльності підприємства.

При цьому пріоритет віддається заходам запобіжного характеру, тобто протидія загрозам має починатися на максимально ранній стадії їх розвитку. Пропонується відразу створювати систему забезпечення, яка спроможна організовувати і вести діяльність, передбачаючи їх стійкість до загроз як обов'язкової властивості внутрішнього та зовнішнього середовищ.

Література:

1. Дикань В.Л. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. для студ. економ. спец. ВНЗ / В.Л. Дикань, І.В. Воловельська, О.В. Маковоз. – Х.: УкрДАЗТ, 2011. – 270 с.

2. Єршова Н.Ю. Методичний підхід до формування інформації в системі стратегічного управлінського обліку з метою підвищення економічної безпеки суб'єктів господарювання / Н.Ю. Єршова // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2015. – № 10. – С. 276-281.

3. Козаченко А.В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения: монография / А.В. Козаченко, В.П. Пономарев, А.Н. Ляшенко. – К.: Либра, 2003. – 280 с.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ІНТЕРНЕТ-ПІДПРИЄМНИЦТВО

*Горяїнов О.М., к.т.н., доцент
Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

Поширення інформаційних технологій сприяє збільшенню можливостей щодо реалізації товарів і послуг.

Це призведе до зростання конкуренції і обумовлює потребу в розвитку підприємствами Інтернет-продажів. Також з'являються можливості для швидкого старту для підприємців за рахунок використання сучасних Інтернет-технологій (наприклад, відкриття Інтернет-магазинів) (з урахуванням, [1-3]).

Згідно [4], в 2018 році 70 % українців віком від 12 до 70 років користуються Інтернетом (в 2017 було 63 %). Також в 2018 році зросла кількість користувачів, які використовують мобільні пристрої для входу до Інтернет в Україні (в 2018 році – 54,5 % населення, в 2017 – 39 %). Тобто присутність потенційних покупців в Інтернеті зростає. Серед інших статистичних показників відмітимо [4]: 36% міського населення купує онлайн, 49% від Інтернет-користувачів купують онлайн.

Враховуючи зазначені тенденції логічним вважати розвиток в тому числі і Інтернет-підприємництва. Серед провідних засобів масової інформації в Україні в цьому напрямку відмітимо <https://ain.ua> [5]. Разом з цим, пошук і аналіз даних, що стосуються підготовки фахівців в сфері Інтернет-підприємництва в Україні, свідчить про слабкий рівень пропозицій з боку навчальних закладів. Серед прикладів реалізації, що стосуються Інтернет-підприємництва, наведемо робочі програми «Електронний бізнес» [6] і «Управління в е-бізнесі» [7] – табл. 1.

Таблиця 1 – Структура дисциплін «Електронний бізнес» і «Управління в е-бізнесі» (назва лекційних тем)

«Електронний бізнес»	«Управління в е-бізнесі»
Основні поняття електронного бізнесу та електронної комерції	Розвиток інформаційної економіки в умовах побудови інформаційного суспільства
Види електронного бізнесу	Основні поняття електронного бізнесу. Переваги та недоліки функціонування електронного бізнесу
Електронні платіжні системи	Види електронного бізнесу
Захист інформації в мережі Інтернет	Електронна комерція як складова електронного бізнесу. Порівняння електронної комерції з традиційною торгівлею
Організаційно-правове забезпечення електронної комерції	Моделі електронної комерції
Використання шаблонів у процесі підтримки WEB-сайтів електронного бізнесу	Системи електронної комерції у корпоративному секторі: корпоративні представництва в Інтернет, віртуальні підприємства, Інтернет-інкубатори та мобільна комерція
Особливості налаштування сервера при створенні WEB-сайтів	Системи електронної комерції у споживчому секторі: торгові ряди, Інтернет-вітрини, Інтернет-магазини, послуги і Інтернеті.
Поняття контенту Інтернет-магазину	Електронні платіжні системи
Підготовка та публікація WEB-сайту у мережі Інтернет	Поняття і структура Інтернет-маркетингу. Інтернет-реклама. Види Інтернет-реклами
Розробка дизайну Інтернет-магазину	

Наведені структури курсів можливо віднести до матеріалів, що повинні сприяти розвиненню Інтернет складової для існуючих підприємств.

Для індивідуальних підприємців, що планують займатися Інтернет-підприємництвом, такі курси підходять лише частково.

В той же час в російськомовному просторі (Білорусь, Росія) існують приклади дисциплін, які безпосередньо торкаються питань Інтернет-підприємництва (наприклад, [8]). В межах таких дисциплін основна увага приділяється питанням підготовки і реалізації стартапів (Інтернет-проектів). Головним є управлінський і організаційний аспекти, а не технічні. Тому для українських реалій є сенс розробляти національні аналоги.

Література:

1. Дубовик Т. Інтернет-торгівля в Україні / Вісник КНТЕУ. 2013. № 1. С. 20-28.
2. Тетерятник Б.С. Тенденції діджиталізації та віртуалізації як вектор сучасного розвитку світового господарства / Наук. вісник Міжнар. гуманіт. ун-ту. 2017. № 29. Том 2. С. 21-23.
3. 7 простых шагов, как начать свой бизнес с нуля и открыть интернет-магазин [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ubr.ua/business-practice/own-business/7-prostyh-shagov-kak-nachat-svoi-biznes-s-nulia-i-otkryt-internet-magazin-381140>. – Заглавие с экрана.
4. Капустян О. Актуальні споживацькі тренди // Доповідь на конференції DistributionMaster-2018 (26.10.2018. Київ)
5. <https://ain.ua> – AIN.UA – популярний український інтернет-журнал, посвящений ІТ-бізнесу, стартапам, технологіям и підприємцтву
6. Робоча програма «Електронний бізнес» для студентів які навчаються за спеціальністю 051 Економіка. – Рівне: НУВГП, 2017. – 11 с.
7. Робоча програма з дисципліни «Управління в е-бізнесі» для студентів за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля і біржова діяльність. Івано-Франківськ. 30 серпня 2016 року. – 9 с.
8. Программа дисциплины «Интернет-предпринимательство». Автор Зобнина М.Р. – М.: НИИ ВШЭ, 2015. – 9 с.

ЩОДО ПИТАННЯ АНАЛІЗУ СТАНУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

*Деділова Т.В., к.е.н., доцент,
Вельможна Ю.Л.*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Трудові ресурси – це працездатна частина населення, яка володіє фізичними та інтелектуальними можливостями, здатна виробляти матеріальні блага або надавати послуги [1].

Трудові ресурси є одним з найважливіших ресурсів підприємства і тому аналіз їх ефективного використання грає дуже важливу роль в будь-якій організації. Достатня забезпеченість трудовими ресурсами, їх правильне використання сприяють збільшенню обсягів продукції і підвищенню